

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2026/2.1-991 PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS VILNIAUS KALĖJIMĄ IR LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBĄ

2026-08-24 Nr. PA-115

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė 2026 m. birželio 4 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Vilniaus kalėjimo (toliau – Vilniaus kalėjimas) ir Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – LKT) pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą dėl leidimo vykdyti individualią kūrybinę veiklą (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde nurodo, kad jau buvo kreipęsis į Seimo kontrolierę dėl to, kad Vilniaus kalėjimo ir LKT pareigūnai netenkinio prašymo leisti įsigyti ir naudoti asmeninį kompiuterį individualiai kūrybinei veiklai vykdyti ir nurodė, kad sprendimas dėl leidimo vykdyti individualią veiklą bus priimtas artimiausiu metu, tačiau šio sprendimo nepriima.

Seimo kontrolierė tarpininkavo kreipdamasi į LKT direktorių, bet sprendimas dėl leidimo vykdyti individualią veiklą iki šiol nepriimtas.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti jo Skundą.

TYRIMO IŠVADA

4. Seimo kontrolierė 2026 m. birželio 11 d. raštu Nr. SE-1520 kreipėsi į LKT, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. Seimo kontrolierė 2026 m. birželio 30 d. gavo LKT raštą Nr. 1S-4666 (1 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Seimo kontrolierių įstatymo nuostatose, pateikiamas 2 priede.

6. Skundo tyrimo metu nustatyta:

6.1. LKT Šiaulių kalėjimo viršininko 2025 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. NĮ-24-387, atsižvelgus į Pareiškėjo 2025 m. kovo 14 d. prašymą Nr. NPS-24-2342, Pareiškėjui leista užsiimti individualia kūrybine veikla – knygos rašymu, pasinaudojant riboto interneto prieigos (toliau – RIP) kompiuteriu, ir turėti šiai veiklai reikalingą USB laikmeną.

6.2. 2025 m. gegužės mėn. Pareiškėjas iš LKT Šiaulių kalėjimo perkeltas į Vilniaus kalėjimą.

6.3. Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 10 d. pateikė Vilniaus kalėjimui prašymą (LKT reg. Nr. NPS-25-15615), kuriame nurodė, kad pageidauja pratęsti individualią kūrybinę veiklą – knygos rašymą, todėl reikalauja „sudaryti sąlygas kasdien prieiti prie kompiuterio arba išduoti leidimą turėti ir naudoti nuosavą kompiuterį“.

6.4. Vilniaus kalėjimas, atsakydamas į Pareiškėjo 2025 m. gruodžio 10 d. prašymą, 2026 m. sausio 9 d. raštu Nr. SN-25-60 jį informavo, kad Vilniaus kalėjimo administracija neprieštarauja Pareiškėjo kūrybinei veiklai, t. y. knygos rašymui ir „artimiausiu metu bus priimtas sprendimas dėl oficialaus leidimo šiai veiklai vykdyti“. Rašte taip pat nurodyta, kad meninei veiklai – knygos rašymui, kompiuterio naudojimas nėra būtina sąlyga. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjo prašymas išduoti leidimą naudotis asmeniniu kompiuteriu netenkinamas.

6.5. Pareiškėjas 2026 m. sausio 18 d. pateikė skundą LKT (LKT reg. 2026 m. sausio 22 d. Nr. 2G-293), kuriame nurodė, kad nesutinka su Vilniaus kalėjimo 2026 m. sausio 9 d. rašte Nr. SN-25-60 pateiktu sprendimu ir reikalauja įpareigoti Vilniaus kalėjimą sudaryti sąlygas tekstą rašyti kompiuteriu.

6.6. LKT išnagrinėjo Pareiškėjo 2026 m. sausio 18 d. skundą ir 2026 m. vasario 17 d. raštu Nr. 2S-1442 pateikė sprendimą, kad Vilniaus kalėjimo 2026 m. sausio 9 d. rašte Nr. SN-25-60 Pareiškėjui pateiktas atsakymas yra pagrįstas.

7. 2026 m. balandžio 28 d. Seimo kontrolierė gavo Pareiškėjo 2026 m. balandžio 23 d. skundą, kuriame nurodyta, kad Vilniaus kalėjimo ir LKT pareigūnai netenkino Pareiškėjo prašymų leisti įsigyti ir naudoti asmeninį kompiuterį individualiai veiklai vykdyti, argumentuodami tuo, kad artimiausiu metu bus priimtas sprendimas dėl oficialaus leidimo šiai veiklai vykdyti, tačiau iki šiol pareigūnai sprendimo nepriima. Skunde nurodyta, kad Vilniaus kalėjimas neleido nei RIP kompiuteriu naudotis, nei įsigyti savo kompiuterį knygos rašymui į USB laikmeną, motyvuojant tuo, kad teksto kūrimui nereikalingas kompiuteris.

Seimo kontrolierė 2026 m. gegužės 7 d. tarpininkavimo raštu kreipėsi į LKT direktorių, prašydama užtikrinti, kad būtų išnagrinėtos skunde nurodytos aplinkybės, taip pat išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių nepriimtas žadėtas sprendimas (arba Pareiškėjas apie jį neinformuotas), ir imtis priemonių, kad sprendimas būtų priimtas ir pateiktas Pareiškėjui.

LKT 2026 m. birželio 1 d. raštu Nr. 2S-5084 Pareiškėjui, atsakydama į Seimo kontrolierės persiustą skundą, kartu kreipėsi į Vilniaus kalėjimo viršininką, prašydama „pakartotinai išnagrinėti nuteistojo [Pareiškėjo] prašymą dėl individualios kūrybinės veiklos – knygos rašymo – vykdymo pratęsimo Vilniaus kalėjime ir apie sprendimą informuoti nuteistąjį (priėmus neigiamą sprendimą – parengti motyvuotą atsakymą raštu; priėmus teigiamą sprendimą – parengti sprendimą dėl leidimo užsiimti kūrybine veikla)“.

8. Seimo kontrolierė, 2026 m. birželio 4 d. gavusi Pareiškėjo 2026 m. birželio 1 d. skundą, kuriame nurodyta, kad vis dar nėra išspręstos 2026 m. balandžio 23 d. skunde nurodytos problemos ir nepriimtas sprendimas dėl oficialaus leidimo vykdyti individualią veiklą, pradėjo tyrimą ir 2026 m. birželio 11 d. raštu pakartotinai kreipėsi į LKT, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

9. Skundo tyrimo metu LKT informavo Seimo kontrolierę:

9.1. Vilniaus kalėjimo viršininko 2026 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. NĮ-25-819 Pareiškėjui leista užsiimti menine veikla – knygos rašymu, taip pat naudotis įstaigoje esančia kompiuterine įranga pagal iš anksto sudarytus RIP naudojimosi grafikus. Tą pačią dieną Pareiškėjas su sprendimu supažindintas (1 priedo 1 punktas).

9.2. Pareiškėjas dėl Skunde dėstomų aplinkybių, susijusių su individualios veiklos vykdymu ir asmeninio kompiuterio naudojimu šiai veiklai vykdyti, yra kreipęsis į teismą (1 priedo 2 punktas).

10. Seimo kontrolierė, susipažinusi su LKT pateikta Pareiškėjo 2026 m. kovo 7 d. skundo Regionų administraciniam teismui kopija, nustatė, kad Pareiškėjas, be kita ko, teismui skundžia Vilniaus kalėjimo 2026 m. sausio 9 d. raštu Nr. SN-25-60 Pareiškėjui pateiktą atsakymą į jo 2025 m. gruodžio 10 d. prašymą ir LKT 2026 m. vasario 17 d. raštu Nr. 2S-1442 pateiktą sprendimą, priimtą išnagrinėjus Pareiškėjo 2026 m. sausio 18 d. skundą dėl Vilniaus kalėjimo 2026 m. sausio 9 d. rašte Nr. SN-25-60 pateikto atsakymo, bei prašo teismo įpareigoti išnagrinėti jo 2025 m. gruodžio 10 d. prašymą (LKT reg. Nr. NPS-25-15615) iš naujo.

Regionų administracinis teismas 2026 m. kovo 20 d. nutartimi priėmė Pareiškėjo skundą. LKT 2026 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 1S-2450 pateikė teismui atsiliėpimą į Pareiškėjo skundą administracinėje byloje.

Atsižvelgiant į tai konstatuojama, kad Pareiškėjas skundžiasi Seimo kontrolierei dėl tų pačių aplinkybių, kurios šiuo metu nagrinėjamos teisme.

11. Įvertinusi tyrimo metu nustatytas aplinkybes, tai yra, kad Pareiškėjas dėl Vilniaus kalėjimo ir LKT pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant klausimą dėl leidimo vykdyti individualią kūrybinę veiklą kreipėsi į teismą ir skundas buvo priimtas nagrinėti, bei vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio nuostatomis, numatančiomis, kad skundo tyrimas nutraukiamas, jeigu skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme, Seimo kontrolierė daro išvadą, kad tęsti Pareiškėjo Skundo tyrimą nėra pagrindo, todėl tyrimas nutrauktinas.

Tačiau, atsižvelgiant į šios pažymos 7–9 punktuose nurodytas aplinkybes, kyla klausimas, kodėl Vilniaus kalėjimo pareigūnai taip ilgai užtruko priimti sprendimą ir dėl galimybės Pareiškėjui naudotis RIP. Todėl Seimo kontrolierė rekomenduoja LKT direktoriui išsiaiškinti, ar Vilniaus kalėjimo pareigūnai nevilkino priimti sprendimo, ir, jei paaiškėtų, kad iki 2026 m. birželio 26 d. Pareiškėjui nepagrįstai nebuvo sudaryta galimybė naudotis RIP, imtis priemonių, kad ateityje, suimtajam (nuteistajam) išreiškus pageidavimą pasinaudoti RIP, sprendimas būtų priimamas kuo greičiau.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

12. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

X Skundo dėl Vilniaus kalėjimo ir LKT pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant klausimą dėl leidimo vykdyti individualią kūrybinę veiklą, tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

13. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierė LKT direktoriui rekomenduoja išsiaiškinti, ar Vilniaus kalėjimo pareigūnai nevilkino priimti sprendimo dėl galimybės Pareiškėjui naudotis RIP kompiuteriu, ir, jei paaiškėtų, kad ilgą laiką Pareiškėjui nepagrįstai nebuvo sudaryta galimybė naudotis RIP, imtis priemonių, kad ateityje, suimtajam (nuteistajam) išreiškus pageidavimą pasinaudoti RIP, sprendimas būtų priimamas kuo greičiau.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Seimo kontrolierę** (rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti el. p. ombuds@lrski.lt arba per E. pristatymo informacinę sistemą).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

Seimo kontrolierė gavo LKT 2026 m. birželio 30 d. raštą Nr. 1S-4666. Rašte pateikta ši informacija:

1. „Informuojame, jog Vilniaus kalėjimo viršininkas priėmė 2026-06-26 sprendimą Nr. NĮ-25-819 „Dėl leidimo nuteistajam [Pareiškėjui] užsiimti menine veikla“ (kopija pridedama). Šiuo sprendimu pareiškėjui leista užsiimti menine veikla – knygos rašymu bei naudotis riboto interneto prieigos kompiuterine įranga pagal iš anksto sudarytus grafikus. Su sprendimu pareiškėjas 2026-06-26 supažindintas pasirašytinai.“

2. „Informuojame, jog pareiškėjas teismui pateikė 2026-03-07 skundą (kopija pridedama), kuriame, be kita ko, skundžia aplinkybes, susijusias su individualios veiklos vykdymu ir asmeninio kompiuterio naudojimu šios veiklos vykdymui. Į šį skundą pateiktas 2026-04-09 atsiliepinimas Nr. 1S-2450 (kopija pridedama).“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTO NUOSTATOS

Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio „Atsisakymas nagrinėti skundą“:

1 dalis: „Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 4) skundas tuo pačiu klausimu buvo išnagrinėtas arba yra nagrinėjamas teisme; [...].“

4 dalis: „Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“